

16 Ιουνίου 2018

**Περιστέρα Κράκα. Η πολεμίστρια της
Μακεδονίας την οποία οι γαλλικές εφημερίδες
αποκαλούσαν Ζαν Ντ' Αρκ. Έγινε αρχηγός
ένοπλου σώματος για να εκδικηθεί τον θάνατο
του αδελφού της**

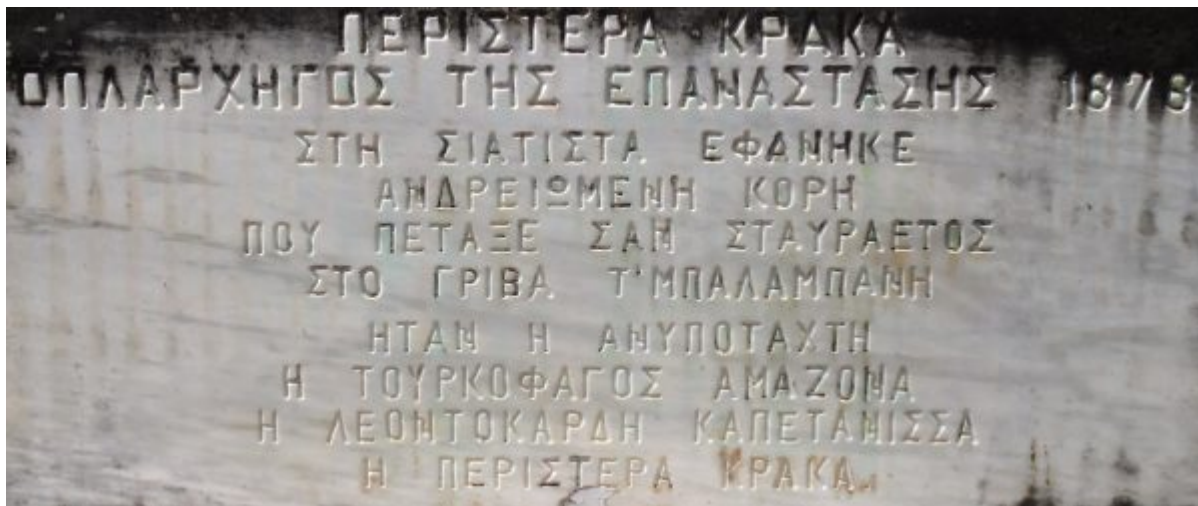
[/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Στην αρχική φωτογραφία απεικονίζεται το άγαλμα μιας ηρωίδας του πρώτου Μακεδονικού αγώνα. Στην επιγραφή του αγάλματος αναφέρεται: «Ήταν η ανυπότακτη, η Τουρκοφάγος αμαζόνα, η λεοντόκαρδη καπετάνισσα, Περιστέρα Κράκα». Η Κράκα ηγήθηκε ενός αντάρτικου σώματος και αγωνίστηκε με θάρρος στην Επανάσταση των Μακεδόνων το 1878 με στόχο την κατάργηση της Συνθήκης του Αγίου Στεφάνου, σύμφωνα με την οποία το μεγαλύτερο μέρος της Μακεδονίας θα προσαρτούνταν στη Βουλγαρία.

Η εξέγερση ξεκίνησε στο Λιτόχωρο με επικεφαλής τον Κοσμά Δουμπιώτη, επεκτάθηκε στις γύρω περιοχές με την συμμετοχή ένοπλων ομάδων από όλες της περιοχές της Μακεδονίας. Η εξέγερση όμως πνίγηκε στο αίμα από τους Οθωμανούς, με τραγικό επίλογο την καταστροφή του Λιτοχώρου. Το άγαλμα φιλοτεχνήθηκε από την γλύπτρια Αλίκη Χατζή το 1990 και έχει στηθεί σε περίοπτη θέση στο χωριό Σιάτιστα. Η ιστορία της Περιστέρας είναι άγνωστη σε πολλούς, όμως αποτελεί ένα σπουδαίο κεφάλαιο του Μακεδονικού Αγώνα.

Η επιγραφή στο άγαλμα της Περιστεράς Κράκα στη Σιάτιστα.

Η Περιστεέρα Κράκα είχε γεννηθεί το 1860 στη Σιάτιστα Κοζάνης και ήταν αδερφή του Γούλια Κράκα, με τον οποίο ήταν ιδιαίτερα δεμένη και από μικρή τον βοηθούσε στις αγροτικές δουλειές. Όταν ξέσπασε η επανάσταση ο αδερφός της έγινε αντάρτης και η Περιστεέρα τον παρακάλεσε να την πάρει μαζί του. Εκείνος όμως αρνήθηκε, καθώς οι γυναίκες δεν στρατολογούνταν στο αντάρτικο. Όταν μια μέρα οι Τούρκοι την κάλεσαν στην αστυνομία για ανάκριση, η Περιστεέρα έβαλε σε εφαρμογή το σχέδιό της. Λέρωσε το φόρεμα της επίτηδες και τους είπε να την περιμένουν ώσπου να αλλάξει ρούχα.

Πράγματι, άλλαξε ρούχα, όμως φόρεσε αντρικά και πήρε στα χέρια της όπλο με το οποίο πυροβόλησε στον αέρα και έφυγε να αναζητήσει τον αδερφό της. Στην αρχή οι αντάρτες την αντιμετώπισαν με καχυποψία, όμως σύντομα κέρδισε τον σεβασμό τους. Όταν οι Τούρκοι έπιασαν τον αδερφό της και τον έγδαραν ζωντανό, η Περιστεέρα ανακηρύχτηκε αρχηγός του αντάρτικου και ορκίστηκε να εκδικηθεί τον μαρτυρικό θάνατο του αδερφού της. Ανέλαβε την αρχηγία ενός σώματος, το οποίο ξεπερνούσε τους 40 άνδρες και έγινε αξιόμαχη και αποτελεσματική. Σύντομα έφτασε στα ίχνη των δολοφόνων του αδερφού της, τους οποίους εκδικήθηκε με το ίδιο τρόπο.

Η καπετάνισσα Περιστέρα Κράκα.

Τα κατορθώματα του «Καπετάν Σπανοβαγγέλη» Η Περιστέρα πολεμούσε με θάρρος για την ένωση με την ελεύθερη Ελλάδα. Ο Ι. Αποστόλου στην «Ιστορία τής Σιατίστης» έγραφε για εκείνη: «Επί εξ μήνας κατόπιν κανείς Τούρκος στρατιωτικός δεν ημπορούσε να κοιμάται ήσυχος. Απιστεύτως γενναία, η κόρη αυτή, προς την οποίαν επί τέλους ηναγκάσθη να συνθηκολογήσει μία ολόκληρος Αυτοκρατορία. Της έδωσαν αμνηστία...» Είχε το ψευδώνυμο «Καπετάν Σπανοβαγγέλης» και είχε ξεκινήσει κλεφτοπόλεμο με τους Τούρκους στις περιοχές της Κοζάνης και της Καστοριάς. Είχε κόψει τα μαλλιά της κοντά και σύμφωνα με τον Τύπο της εποχής, πολεμούσε σαν άντρας. Μεταξύ άλλων είχε πυρπολήσει τον σταθμό της χωροφυλακής Τζουμά Πτολεμαΐδος και είχε εξολοθρεύσει ένα τουρκικό απόσπασμα στα Καραγιάννινα. Η φήμη της είχε ξεπεράσει τα ελληνικά σύνορα και η γαλλική εφημερίδα «Λε Παπιγιόν» την αποκαλούσε Ζαν Ντ' Αρκ του 19ου αιώνα.

Η Κράκα σταμάτησε την πολεμική της δράση όταν οι Τούρκοι της προσέφεραν αμνηστία. Τότε επέστρεψε στο χωριό της στη Σιάτιστα. Ο Αποστόλου έγραφε για

τη μετέπειτα ζωή της: «Έκτοτε ζούσε ήσυχα στο σπίτι της. Μόνον πού αγαπούσε νά στολίζει τό στήθος της μέ χρυσά γιορντάνια καί ραμματιές από φλουριά καί νά διασχίζει τήν πόλη κατά τάς επίσημους ημέρας ώς όραμα λεβεντιάς, ώς μία πρόκλησις πρός τά παλληκάρια, ώς άφωνος άλλ' εύγλωττος ύπόμνησις του ηρωικού ιδεώδους». Οι Τούρκοι θορυβήθηκαν από τις κινήσεις της και αθέτησαν την υπόσχεσή τους για αμνηστία, με αποτέλεσμα να αναγκαστεί να εγκαταλείψει τη Μακεδονία. Το 1882 βρισκόταν στη Θεσσαλία και είχε παντρευτεί τον καπετάν Περδίκη, έναν από τους συντρόφους της, με τον οποίο απέκτησε δύο κόρες και έναν γιο. Ωστόσο, οι περιπέτειες συνεχίστηκαν. Λίγο αργότερα ο σύζυγος της συνελήφθη από τη χωροφυλακή και κατηγορήθηκε για ληστεία με αποτέλεσμα να φυλακισθεί στην Αίγινα.

Η Κράκα δεν δίστασε λεπτό. Ταξίδεψε στην Αθήνα και ζήτησε να συναντηθεί με τον Βασιλιά Γεώργιο Α' προκειμένου να του ζητήσει αμνηστία για τον σύζυγό της, ο οποίος είχε πολεμήσει με θάρρος στην Επανάσταση των Ελλήνων στη Μακεδονία. Η λαϊκή παράδοση αναφέρει ότι πήρε μέρος σε αγώνα σκοποβολής παρουσία του Γεωργίου Α', ο οποίος θαύμασε τις ικανότητες της στο σημάδι καθώς νίκησε όλους τους αξιωματικούς του και της χάρισε την αμνηστία. Στη συνέχεια επέστρεψε στη Θεσσαλία, όπου έζησε έως το τέλος της ζωής της, το 1938.

Για τη δράση της γράφτηκε το εξής τραγούδι που τραγουδούσε ο γερο-Ναούμης Τσίτσιαρης.

Ποιός έχει αράδα σήμερα — νά ρίξει στό νησάνι
Ή Περιστέρα είχε σειρά νά ρίξει στό νησάνι
Ή τσούπρα από τή βία της — κι άπ' τόν πολύ σεβντά της
τής 'κόπη το χρυσό κουμπί — κι έφάνη το βυζί της
ένας στόν άλλο έλεγε — ένας στόν άλλο λέει
Παιδιά τί 'ναι τό μάλαμα — καί τί 'ναι τό άσήμι
μ' ένα μικρό κλεφτόπουλο — μικρό διαβολισμένο
Δέν είν' παιδιά μ' τό μάλαμα — μά μήτε καί τ' άσήμι
μόν' είναι κόρης τό βυζί — τής νιας τής Περιστέρας.

Πηγή: mixanitouxronou.gr